

QUICKSCAN WET NATUURBESCHERMING

SITTARDERWEG 10

TE PUTH

Ecologie

Rapportage quickscan Wet natuurbescherming

Sittarderweg 10 te Puth

Opdrachtgever	Pouderoyen Tonnaer Parklaan 21 5261 LR Vught
Rapportnummer	6124.009
Versienummer	D2
Status	Eindrapportage
Datum	13 oktober 2023
Vestiging	Limburg Rijksweg Noord 39 6071 KS Swalmen 088 - 5001600 swalmen@econsultancy.nl
Opsteller	Mevrouw E.A.M. Testroote, MSc
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	De heer ing. M.H.M. Gijsbers
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbers een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy aanvaardt op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	4
3	ONDERZOEKSMETHODIEK	6
4	OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING	7
	4.1 Zorgplicht	7
	4.2 Soortenbescherming	7
	4.3 Gebiedenbescherming	8
	4.4 Houtopstanden	9
5	AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN	10
	5.1 Vogels	10
	5.2 Vleermuizen	12
	5.3 Overige zoogdieren	14
	5.4 Reptielen, amfibieën en vissen	16
	5.5 Ongewervelden	17
	5.6 Planten	18
6	TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING	19
	6.1 Broedvogels	19
	6.2 Vleermuizen	21
	6.3 Overige zoogdieren	22
	6.4 Reptielen	24
	6.5 Amfibieën	24
	6.6 Ongewervelden	24
	6.7 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën	25
	6.8 Overige soort(groep)en	25
7	TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING	26
	7.1 Natura 2000	26
	7.2 Natuurnetwerk Nederland	27
8	HOUTOPSTANDEN	28
9	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	29

Bijlage 1   toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming
 Bijlage 2   verklarende woordenlijst

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Pouderoyen Tonnaer opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan Wet natuurbescherming aan de Sittarderweg 10 te Puth.

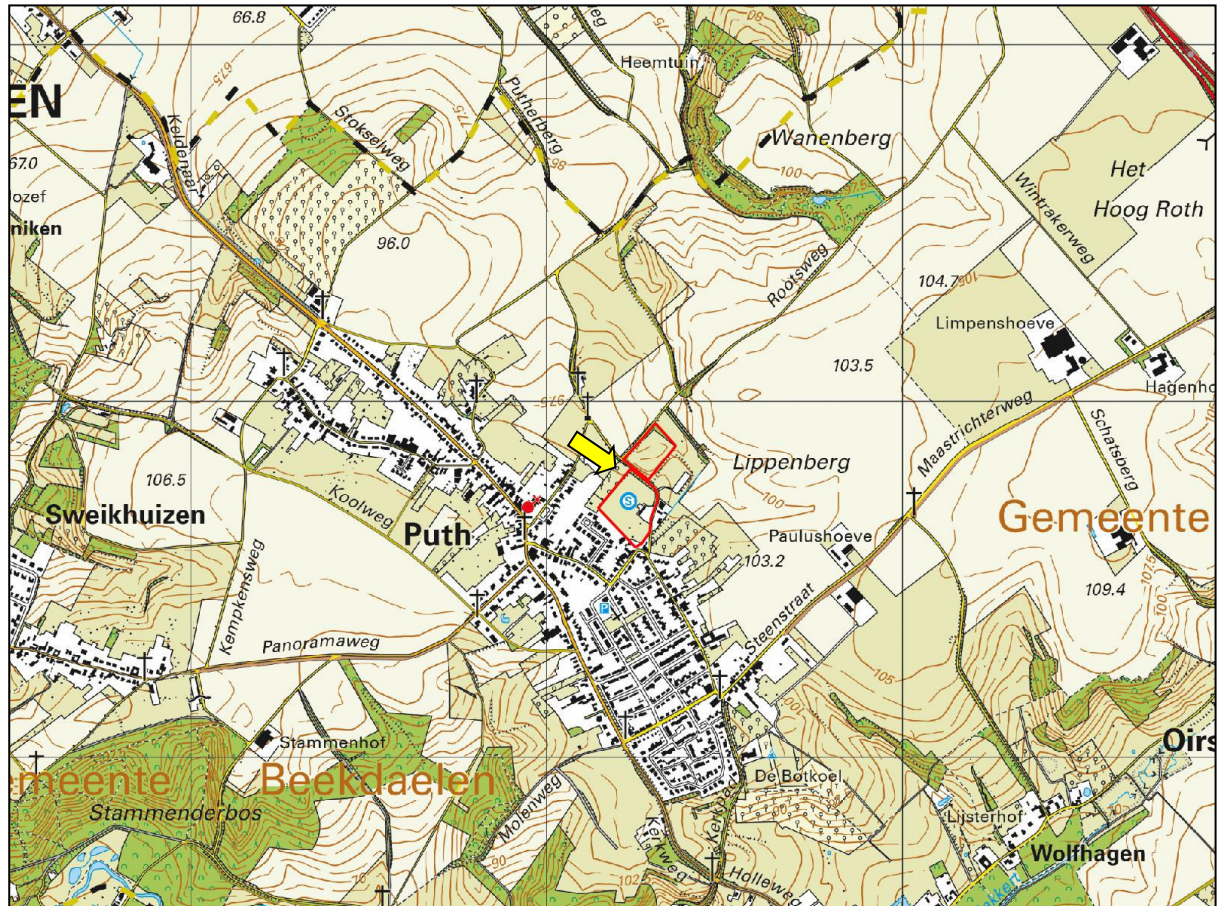
De quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de Wet natuurbescherming een beschermd status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Wet natuurbescherming zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

Econsultancy is lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 3,2$ ha) ligt aan de Sittarderweg 10, aan de rand van- en gedeeltelijk buiten de bebouwde kom van Puth. In figuur 1 is de ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

Figuur 1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie (rood omkaderd bij gele pijl).

De onderzoekslocatie bestaat uit het voormalige sportcomplex van de vroegere voetbalvereniging uit Puth. De bebouwing op het complex omvat het pand dat in het verleden werd gebruikt als clubgebouw. Het gebouw is gelegen op het zuidoostelijke deel van de onderzoekslocatie en is opgebouwd uit bakstenen muren. Het dak bestaat uit een zadeldak gedekt met dakpannen. Onder de dakgoten en op enkele plekken aan de gevels is gevelbetimmering aanwezig. Het gebouw wordt nog steeds gebruikt als kantine en opslag. Ten zuiden van het clubgebouw, binnen de onderzoekslocatie, bevindt zich een speeltuin. Het overige deel van het plangebied is volledig onbebouwd, waarbij het zuidelijke gebied bestaat uit gazon en het noordelijke deel uit een dorpsgaard/bijenoase. Deze dorpsgaard bestaat voor een groot deel uit bloemenweide en overige aanplanting, zoals kleinfruit. Verder is er een poel aanwezig, staat er een houten opstal met bijenkasten en zijn er inpassingen voor kleine fauna in de vorm van een stapelmuur en takkenhopen. Verder in deze rapportage zal naar het zuidelijke deel worden gerefereerd als 'sportveld' en naar het noordelijke deel als 'dorpsgaard'.

Ten noorden en oosten van de onderzoekslocatie bevinden zich graslanden en landbouwgronden behorende tot de buitengebieden van Puth. Ten zuiden en westen ligt de bebouwde kom bestaande uit woonwijken. Verder bevindt zich aan de oostzijde, direct tegenover het clubgebouw, nog bebouwing. Het groen in de omgeving bestaat uit openbaar groen, siertuinen, graslanden en bosschages.

In figuur 2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. De figuren 3 t/m 14 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek op 8 juli 2022.

Figuur 2. Luchtfoto onderzoekslocatie (wit omkaderd) en directe omgeving.

Figuur 3. Voorzijde clubgebouw, kijk-richting noordwest.

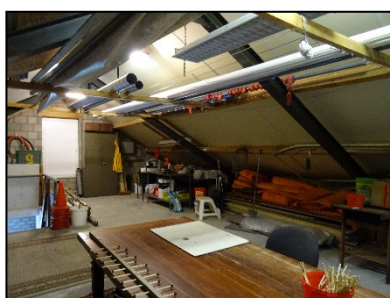
Figuur 4. Achter- en zijaanzicht clubgebouw, kijkrichting zuid.

Figuur 5. Zijaanzicht clubgebouw, kijk-richting noordoost.

Figuur 6. Kantine binnenkant clubgebouw.

Figuur 7. Zolder binnenkant clubgebouw.

Figuur 8. Zolder binnenkant clubgebouw.

Figuur 9. Grasveld achter het clubgebouw, kijkrichting noord (sportveld).

Figuur 10. Sportveld met ruigte en bomenrij, kijkrichting noordoost.

Figuur 11. Speeltuin ten zuiden van clubgebouw, kijkrichting noord.

Figuur 12. Dorpsgaard/bijenoase, kijkrichting noord.

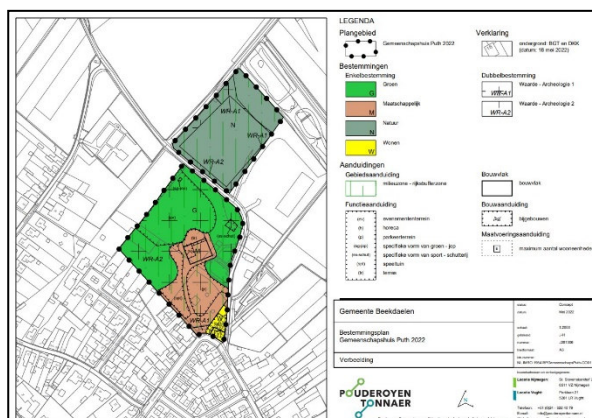
Figuur 13. Dorpsgaard/bijenoase, kijkrichting zuid.

Figuur 14. Poel met stapelwand binnen de dorpsgaard, kijkrichting oost.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens een bestemmingsplanwijziging door te voeren voor de realisatie van een gemeenschapshuis ter plaatse van het zuidelijke sportveld (figuur 15 en 17). Bij dit gemeenschapshuis zal een horecavoorziening met terras, parkeervoorziening en een evenemententerrein in combinatie met landschappelijke inpassing komen. Tevens zal de huidige bestaande speeltuin worden verplaatst.

Figuur 15. Bestemmingplan gemeenschapshuis te Puth (bron: Pouderoyen Tonnaer).

Figuur 16. Inrichting dorpsgaard ten noorden van gemeenschapshuis (bron: Stichting IKL).

Figuur 17. Toekomstige situatie gemeenschapshuis te Puth (bron: HeusschenCopier Landschapskracht).

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een veldbezoek en een bureauonderzoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Het veldbezoek is afgelegd op 8 juli 2022. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Vanwege de aanwezigheid van een zolder is er met behulp van onder andere een zaklantaarn gezocht naar de aanwezigheid van rust- voorplantingsplaatsen van vleermuizen, overige zoogdieren en vogels.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Limburg opgevraagd. Actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna zijn uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) opgevraagd.

De quickscan Wet natuurbescherming is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie bestaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4 OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

Dit hoofdstuk geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Er wordt een globale toelichting gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Wet natuurbescherming bij de meest voorkomende soorten en soortgroepen. Dit hoofdstuk is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende wetgeving. De Wet natuurbescherming is gericht op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies;
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen bij soortenbescherming ligt grotendeels bij de provincies. De provincie is bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor beschermde dier- en plantensoorten (de soortenbeschermingsbepalingen) én voor Natura 2000-gebieden (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

4.1 Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd. Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

In bijlage 1 wordt dit artikel nader toegelicht.

4.2 Soortenbescherming

Bij een quickscan wordt in beeld gebracht of er (potentiële) vaste rust- of voortplantingsplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingsregimes. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend kan zijn en of nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht.

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In bijlage 1 worden deze artikelen nader toegelicht.

4.3 Gebiedenbescherming

Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om Natura 2000-gebieden en gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

4.3.1 Natura 2000

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wil men deze flora en fauna duurzaam beschermen. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft voor Nederland ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit.

Binnen een gebied kan spanning optreden tussen economie en ecologie. In een zogenaamd beheerplan leggen Rijk en provincies vast welke activiteiten, op welke wijze mogelijk zijn. Uitgangspunt is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. Het opstellen gebeurt daarom in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties en waterschappen. Samen geven ze invulling aan beleven, gebruiken en beschermen. Daar draait het om in de Nederlandse Natura 2000-gebieden (bron: Regiegroep Natura 2000).

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. (artikel 2.7, lid 2).

Handelingen die een negatieve invloed hebben op Natura 2000-gebieden, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door de provincie Limburg.

4.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen gedeputeerde staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren.

De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk Nederland loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen.

4.4 Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat. In bijlage 1 (tabel VI) worden de regels nader toegelicht.

Wanneer houtopstanden geveld worden, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie (artikel 4.2 Wnb). Op basis van deze melding wordt door de provincie beoordeeld of de voorgenomen velling aanvaardbaar is in het kader van natuur- en landschapswaarden. Indien er geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud.

Indien bij de voorgenomen ontwikkeling herplantplicht geldt, maar niet voldaan kan worden aan de herplantplicht op de projectlocatie zelf, dan dient een ontheffing aangevraagd te worden met betrekking tot de herplantplicht bij de desbetreffende provincie. De provincie toetst vervolgens of voldaan wordt aan de bij de provinciale verordening gestelde regels voor herbeplanting op andere perceelsgronden. Deze regels hebben onder andere betrekking op de kwaliteit, oppervlakte en locatie van de andere grond en de natuurwaarde van de te vellen houtopstand. Tevens kan ontheffing verleend worden van herplantplicht ter plaatse, indien gewerkt wordt via een door het ministerie goedgekeurde gedragscode die gebruikt mag worden door een van de betrokken partijen voor een wijze van vellen en een wijze van herplanten.

5 AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN

Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt mede bepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken om te verblijven. Al deze plekken (biotopen) kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen. In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat / verblijfsmogelijkheden samen met verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- of voortplantingsplaatsen, foerageergebied en verbindingsroutes. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenoemen plannen een negatief effect kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. In hoofdstuk 6 wordt beschreven welke juridische implicaties dit voor het project heeft.

5.1 Vogels

5.1.1 Broedvogels (nesten jaarrond beschermd)

Er zijn broedvogels waarvan de nesten ook beschermd zijn op het moment dat ze niet voor de voortplanting in gebruik zijn. Aan de rand van de bebouwde kom, binnen het agrarische buitengebied van Puth kunnen dit zijn: *boerenwaluw*, *boomvalk*, *bosuil*, *gierzwaluw*, *grote gele kwikstaart*, *havik*, *huismus*, *huiswaluw*, *kerkuil*, *ooievaar*, *raaf*, *ransuil*, *rode wouw*, *roek*, *slechtvalk*, *steenuil*, *torenvalk*, *wespendief* en *zwarte wouw*. Van deze soorten kunnen er al enkele op voorhand worden uitgesloten. Slechtvalk broedt enkel op hoge stenige bebouwing, zoals kantoorgebouwen, torens en fabrieksschoorstenen. De roek is een koloniebroeder, op de onderzoekslocatie zijn geen indicaties voor de aanwezigheid van een roekenkolonie aangetroffen. De ooievaar broedt op grote (kunstmatige) nesten op wagenwielen, schoorstenen en hoogspanningsmasten etc. Nesten van dit formaat zijn niet aangetroffen. Wespendief, rode wouw en zwarte wouw kunnen worden uitgesloten op basis van de afwezigheid van geschikt habitat, in de vorm van (halfopen) bosgebieden, waterrijke gebieden zoals rivierdalen, heide en landbouwgebieden met extensieve beweiding met vee.

Huismus

De huismus is in de omgeving van de planlocatie veelvuldig waargenomen en is afhankelijk van bebouwing als nestlocatie. De soort broedt voornamelijk in dorpen en oudere buitenwijken, onder dakpannen en in gaten en kieren van gebouwen. De bebouwing wordt vanwege de ruimte tussen de dakgoot en de dakpannen (figuur 18 en 19) geschikt geacht als nestlocatie voor de huismus. Een aanvullend onderzoek naar de eventuele functie van de onderzoekslocatie voor huismus wordt noodzakelijk geacht (hoofdstuk 6).

Figuur 18. Ruimte tussen dakpannen en dakgoot aan voorzijde clubgebouw, geschikt voor huismussen.

Figuur 19. Ruimte tussen dakpannen en dakgoot aan achterzijde clubgebouw, geschikt voor huismussen.

Gierzwaluw, boerenzwaluw en huiszwaluw

De gierzwaluw, boerenzwaluw en huiszwaluw zijn afhankelijk van bebouwing of kunstmatige nestgelegenheden als nestlocatie. De gierzwaluw heeft zijn nest in gebouwen, onder de dakgoot, achter de regenpijp, dakkapel, dakpan, of in een gat in de muur. Het clubgebouw heeft enkele geschikte openingen onder de randpannen die door gierzwaluw gebruikt kunnen worden om te nestelen (figuur 24) en wordt daarmee geschikt geacht als nestlocatie. De huiszwaluw maakt nesten tegen de gevels, onder dakoverstekken van bebouwing. Gezien het voormalige clubgebouw geen overstekken heeft, zijn voor huiszwaluw geen geschikte nestgelegenheden voorhanden. De boerenzwaluw broedt in open schuren en onder brede dakoverstekken. De aanwezigheid van vee in de directe omgeving is van belang voor voedselaanbod in de vorm van insecten. Aangezien vee ontbreekt en geen geschikte nestlocaties voorhanden zijn voor boerenzwaluw, kan de aanwezigheid van de soort binnen de onderzoekslocatie worden uitgesloten. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de boerenzwaluw en huiszwaluw kunnen op basis van de quickscan worden uitgesloten. Aangezien de gierzwaluw mogelijkheid heeft om in het gebouw te nestelen, kan overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de deze soort niet worden uitgesloten en zal aanvullend onderzoek nodig zijn (hoofdstuk 6).

Grote gele kwikstaart

De grote gele kwikstaart broedt en foerageert vrijwel uitsluitend aan de oevers van beken en rivieren, liefst met loofbos of loofbomen omzoomd. Ze nestelen vaak in een nis in een muur of onder een brug of bij boomwortels in oevers. Op en nabij de onderzoekslocatie is geen water in de vorm van beken en/of rivieren aanwezig, waarmee geen geschikt habitat voor grote gele kwikstaart voorhanden is. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van grote gele kwikstaart kan daarmee worden uitgesloten.

Kerkuil en steenuil

Volgens verspreidingsgegevens uit de NDFF zijn in de afgelopen tien jaar in de omgeving van de onderzoekslocatie waarnemingen bekend van kerkuil en steenuil. Kerkuil en steenuil zijn beiden gebonden aan agrarisch gebied. Deze soorten komen voornamelijk tot broeden in door de mens geplaatste nestkasten of bebouwing in de vorm schuren. De steenuil kan daarnaast ook tot broeden komen in natuurlijke boomholten. In de dorpsgaard is een kleine opstal aanwezig met bijenkasten (figuur 20). In deze opstal is een nestkast voor steenuil ingebouwd (figuur 21) en staat een nestkast voor kerkuil op de grond die nog geïnstalleerd moet worden (figuur 22).

Er zijn tijdens het veldbezoek sporen aangetroffen die kunnen wijzen op het gebruik van de opstal door kerkuil in de vorm van braakballen (figuur 22) en op de wanden zijn uitwerpselen aanwezig in de typische vorm van krijtsporen. Aangezien deze kast op de grond staat, zal deze niet in gebruik zijn als nestplaats, maar zal de opstal enkel als roestplaats gebruikt worden. Verder bevindt zich voor steenuil een geschikt jachtgebied direct naast het sportveld (aan de noordwestzijde). Steenuil jaagt op open terrein met het hele jaar door lage vegetatie (beweiding). Het naastgelegen veld bestaat uit grasweide met drie rijen fruitbomen. Het kan daarbij niet worden uitgesloten dat steenuil ook het sportveld gebruikt als jachtgebied.

De geplande werkzaamheden zullen niet dusdanig verstorend zijn voor nest- of rustplaatsen en voor het jachtgebied van de kerkuil, aangezien deze soort een groot leefgebied heeft. Steenuil heeft echter een klein leefgebied. Indien steenuil gebruik maakt van de onderzoekslocatie, kan de bestemmingsplanwijziging op het sportveld mogelijk leiden tot aantasting van het jachtgebied van de steenuil en daarmee tot overtreding van de Wet natuurbescherming (hoofdstuk 6).

Figuur 20. Opstal in de dorpsgaard.

Figuur 21. Ingebouwde steenuilenkast.

Figuur 22. Kerkuilenkast met naastgelegen braakballen (gele pijl).

Boomvalk, bosuil, havik, raaf, ransuil en torenvalk

De bomen binnen de invloedssfeer van de onderzoekslocatie zijn, voor zover dat mogelijk was, gecontroleerd op de aanwezigheid van grote nesten welke potentieel toebehoren aan een roofvogel. Tot dusver is er één nest aangetroffen. Echter konden de bomen door het dichte bladerdek niet volledig worden onderzocht op de aanwezigheid van nesten en holtes. Verder zijn er in de dorpsgaard wel sporen aangetroffen in de vorm van een plukplaats, wat kan duiden op de aanwezigheid van roofvogels binnen de invloedssfeer van de voorgenomen plannen. Omdat er door het dichte bladerdek niet uit te sluiten is dat er nog meer nesten aanwezig zijn binnen de verstoringssafstand van werkzaamheden, kan overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van boomvalk, bosuil, havik, raaf, ransuil en torenvalk op basis van de quickscan niet volledig worden uitgesloten (hoofdstuk 6).

5.1.2 Categorie 4-soorten

In Limburg wordt onderscheid gemaakt tussen de vogels met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 3), en vogels waarvan voldoende functioneel leefgebied aanwezig moet blijven, de zogenaamde categorie 4-soorten. Deze vogels worden voldoende flexibel geacht om elders een nieuw nest te bouwen. Echter zijn ze wel dusdanig kwetsbaar dat de functionaliteit van hun leefgebied niet in het geding mag komen. In de omgeving van de planlocatie zijn waarnemingen bekend van categorie 4-soorten als *blauwe reiger*, *buizerd*, *grauwe klauwier*, *ijsvogel*, *kramsvogel*, *paapje*, *ringmus*, *sperwer*, *spotvogel*, *wulp* en *zwarte specht*. Deze soorten kunnen in meer of mindere mate gebruik maken van de gras- en akkerlanden en omliggende bosschages als broed- en foerageergebied. Gezien er in de omgeving alternatieve bosschages en akker- en weilanden aanwezig zijn, zal geen essentieel leefgebied van deze soorten verloren gaan bij de voorgenomen herontwikkeling. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van categorie 4 broedvogels kan worden uitgesloten.

5.1.3 Overige broedvogels

De beplanting op de onderzoekslocatie kan nestgelegenheid bieden aan algemene broedvogelsoorten zoals *merel*, *roodborst*, *houtduif*, *vink* en *heggemus*. De nesten van deze soorten zijn alleen beschermd op het moment dat ze als zodanig in gebruik zijn. Overtredingen van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming zijn te voorkomen door de voorgenomen werkzaamheden en aanpassingen aan groen uit te voeren buiten het broedseizoen (zie hoofdstuk 6).

5.2 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens en de verspreidingsatlas van de NDFF is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: *gewone dwergvleermuis*, *ruige dwergvleermuis*, *rosse vleermuis*, *laatvlieger*, *gewone grootoorvleermuis*, *grijze grootoorvleermuis*, *franjestaat*, *meervleermuis*, *Brandt's vleermuis*, *baardvleermuis*, *bosvleermuis*, *ingekorven vleermuis* en *watervleermuis*.

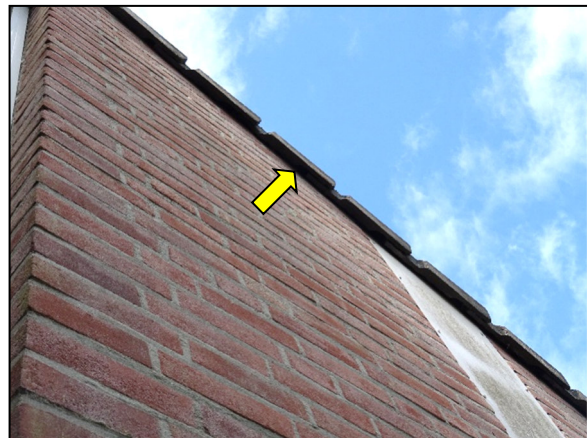
Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

Clubgebouw

De bebouwing op het zuidelijke deel van de onderzoekslocatie is geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen, vanwege de aanwezigheid van geschikte openingen in de vorm van open stootvoegen die toegang verlenen tot de spouwmuren (figuur 23). Daarnaast zijn er geschikte spleten aanwezig onder de dakrand waar vleermuizen gebruik van kunnen maken (figuur 24). Het gehele complex is daardoor geschikt als verblijfplaats voor de *gewone dwergvleermuis*, *ruige dwergvleermuis* en *laatvlieger*. Deze soorten kunnen de bebouwing gebruiken als zomerverblijf, kraamverblijf, paarverblijf en winterverblijfplaats. Bij de sloop van de bebouwing kan daarom sprake zijn van verstoring en vernietiging ten aanzien van een vaste rust- of voortplantingsplaats van desbetreffende soorten (hoofdstuk 6).

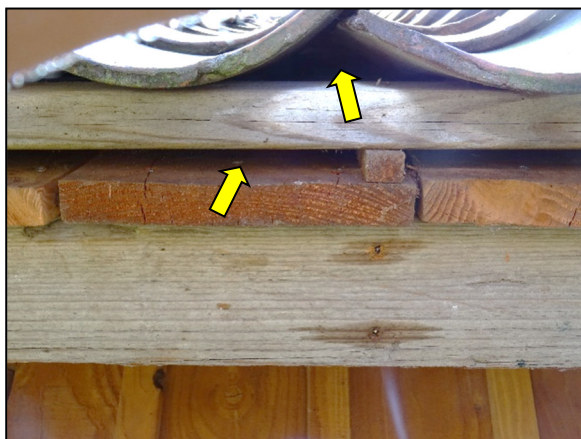
Figuur 23. Open stootvoegen (gele pijl) waar vleermuizen gebruik van kunnen maken.

Figuur 24. Ruimte tussen de muur en de dakpannen waar vleermuis en gierzwaluw gebruik van kunnen maken.

Dorpsgaard

In de dorpsgaard is een opstal aanwezige welke geschikt is als verblijfplaats voor vleermuizen, vanwege de aanwezige ruimte tussen de betimmering van het dak en de dakpannen (figuur 25). Verder is de opstal aan één kant open, waardoor vleermuizen ook gemakkelijk in de opstal kunnen verblijven (figuur 26). De opstal is geschikt als verblijfplaats voor *gewone dwergvleermuis*, *ruige dwergvleermuis* en *gewone grootoorvleermuis*. Tijdens het veldbezoek zijn sporen gevonden in de vorm van afgeknaagde vlindervleugels zonder lijfje. Deze sporen kunnen wijzen op het gebruik van de opstal door gewone grootoorvleermuis. Gezien er geen werkzaamheden uitgevoerd zullen worden aan de opstal, is overtreding van de Wet natuurbescherming hier niet aan de orde.

Figuur 25. Ruimte tussen de betimmering van het dak en de dakpannen.

Figuur 26. Plafond aan de binnenkant waar vleermuizen aan kunnen hangen.

De aanwezige bomen op het deel sportveld van de onderzoekslocatie konden door het dichte bladerdek niet worden onderzocht op holtes, spleten en/of loshangend schors, die kunnen dienen als potentiële vaste rust- of voortplantingsplaats voor boombewonende vleermuizen. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van boombewonende vleermuizen kan op basis van de quickscan niet worden uitgesloten (hoofdstuk 6).

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Het is door de onderlinge afstand tot de bebouwing in de omgeving niet aannemelijk dat er in de directe invloedssfeer van de onderzoekslocatie potentiële verblijfplaatsen aanwezig zijn die negatieve invloed kunnen ondervinden van de werkzaamheden.

Foerageerhabitat

De gehele onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat gebruikt kunnen worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen als *gewone dwergvleermuis*, *ruige dwergvleermuis*, *laatvlieger* en *mogelijk rosse vleermuis*, *gewone grootoorvleermuis*, *grijze grootoorvleermuis*, *franjestart*, en *ingekorven vleermuis* om te foerageren. De plannen zullen echter geen aantasting van belangrijk foerageerhabitat vormen. Door de voorgenomen ingreep zal het aanbod van foerageermogelijkheden niet in het geding komen, in de directe omgeving is meer geschikt foerageerhabitat voor vleermuizen aanwezig. Het betreft graslanden, landbouwgronden en bomenrijen naast de onderzoekslocatie.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. De bomen aan de Sittarderweg, gelegen tussen het sportveld en de dorpsgaard (figuur 27), en de bomen rondom de dorpsgaard (figuur 28) kunnen fungeren als dergelijke vliegroute. Door de herinrichting van de onderzoekslocatie worden mogelijk vliegroutes verstoord, wanneer de bomen rond de onderzoekslocatie die als potentiële vliegroute kunnen fungeren, gekapt worden bij de herbestemming van de onderzoekslocatie en wanneer een toename van verlichting, ook van strooilicht, plaatsvindt. Dit omdat vleermuizen zeer gevoelig zijn voor verlichting. Indien nadelige effecten op potentiële vliegroutes niet kunnen worden uitgesloten, is nader onderzoek nodig om de functie van de bomenrijen en bosschages voor vleermuizen te bepalen (zie hoofdstuk 6).

Figuur 27. Bomen aan de Sittarderweg als mogelijke vliegroute, kijkrichting noordwest.

Figuur 28. Bomen naast de dorpsgaard (Rootsweg) als mogelijke vliegroute, kijkrichting noordoost.

5.3 Overige zoogdieren

Alle zoogdieren in Nederland zijn beschermd. Voor sommige algemeen voorkomende soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Op deze wijze is er onderscheid te maken in streng beschermde en minder streng beschermde soorten.

5.3.1 Streng beschermde soorten

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF en Broekhuizen et al. (2016) ligt de onderzoekslocatie binnen het verspreidingsgebied van de volgende streng beschermde grondgebonden zoogdieren: *steenmarter*, *das*, *eekhoorn* en *hamster*.

Steenmarter

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor de steenmarter. Deze soort komt in de omgeving veelvuldig voor. Steenmarters gebruiken hooizolders, loze ruimtes onder het dak, schuurtjes maar ook stenenstapels of takkenhopen, als verblijfplaats. Een steenmarter heeft binnen zijn territorium verscheidene verblijfplaatsen. Tijdens het veldbezoek zijn sporen in de vorm van uitwerpselen aangetroffen, zowel rondom als in het clubgebouw als in de dorpsgaard. Deze sporen duiden op het gebruik van de onderzoekslocatie als vaste rust- of voortplantingsplaats door deze soort. Bij intensief gebruik van een locatie door steenmarter zijn dergelijke sporen vrij eenvoudig aan te treffen. Verder vormen de bosschages, struwelen en takkenhopen binnen het plangebied geschikte rust- verblijf- en schuil-mogelijkheden.

Mits de bosschages, struwelen en takkenhopen als gevolg van de voorgenomen plannen niet worden aangetast, kan overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de steenmarter worden uitgesloten. Indien deze elementen toch worden aangetast, zijn negatieve invloeden ten aanzien van deze soort op de onderzoekslocatie niet op voorhand uit te sluiten. Tevens kan de sloop van het clubgebouw leiden tot vernietiging van vaste rust- en voortplantingsplaatsen van steenmarter. Echter met ingang van de Wet natuurbescherming (2017) geldt binnen de provincie Limburg voor de steenmarter een algemene vrijstellingsperiode (hoofdstuk 6).

Eekhoorn

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor de eekhoorn. De bosschages en hoge bomen die aanwezig zijn dienen als geschikt habitat voor verblijfplaatsen van de eekhoorn en fungeren als verbindende groene elementen. Echter konden deze bomen door het dichte bladerdek niet goed worden onderzocht op de aanwezigheid van nesten, zodat de aanwezigheid van een vaste rust- of voortplantingsplaats van de eekhoorn niet kan worden uitgesloten. Er zal in het bladerloze seizoen een nestinspectie moeten plaatsvinden om eventuele aanwezigheid van nesten vast te stellen. Wel geldt voor eekhoorn binnen de provincie Limburg een algemene vrijstellingsperiode (zie hoofdstuk 6).

Das

De dorpsgaard en de gras- en akkerlanden rond de onderzoekslocatie vormen geschikt foerageergebied voor dassen. Houtwallen, greppels of andere oneffen terreinen die op en rond de onderzoekslocatie aanwezig zijn, bieden daarnaast ruimte voor een burcht. Gedurende het veldbezoek is de onderzoekslocatie nauwkeurig onderzocht op dassensporen, zoals graafputjes/latrines, achtergebleven haren, wissels en/of pijpen. In de hekwerken rondom de onderzoekslocatie zijn verschillende openingen aangetroffen waar dassen onderdoor kunnen. Bij een van deze doorgangen zijn haren aangetroffen aan het hekwerk. In de speeltuin en in de bosschages op het sportveld zijn wissels aangetroffen die door das gebruikt zouden kunnen worden. Tevens is er in de helling in de westelijke hoek van de dorpsgaard een dassenpijp aangetroffen, die waarschijnlijk fungeert als vluchtpijp met naastgelegen wissels. Andere dassenpijpen konden door de dichte begroeiing in het deelgebied niet worden vastgesteld.

De herinrichting van het sportveld en de verplaatsing van de speeltuin kunnen mogelijk leiden tot aantasting van de functionaliteit van het habitat. Het gaat hierbij om aantasting van mogelijk foerageergebied, wissels tussen burcht en foerageergebied, en landschapselementen waar dassen zich langs kunnen verplaatsen of waar zij dekking kunnen zoeken. Om vast te kunnen stellen of er nog meerde-

re dassenpijpen aanwezig zijn en wat de eventuele functie is van deze pijpen en van de wissels, dient een aanvullend veldbezoek plaats te vinden in het najaar, wanneer de begroeiing minder dicht is (hoofdstuk 6).

Hamster

De hamster komt volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF veelvuldig in de omgeving van de onderzoekslocatie voor. De hamster leeft met name in graanakkers of percelen met luzerne. Soms worden hamsters ook aangetroffen in boomgaarden, tuinen of bermen. In graslanden, op maïsakkers en in bossen ontbreekt de hamster. De onderzoekslocatie bestaat voornamelijk uit gazon en bloemenweide. Verder is de onderzoekslocatie onderzocht op de aanwezigheid van valpijpen, ingangen tot burchten en uitwerpselen. Gezien het ontbreken van deze sporen, is de aanwezigheid van vaste rust- of voortplantingsplaatsen van hamster op de onderzoekslocatie uit te sluiten. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van hamster is niet aan de orde.

5.3.2 Licht beschermde soorten

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor een aantal soorten grondgebonden zoogdieren. Het gaat daarbij om algemene soorten als *konijn*, *haas*, *egel*, *vos*, *ree*, *verschillende muizensoorten* en *kleine marterachtigen*. Op de gehele onderzoekslocatie zijn wissels en uitwerpselen gevonden die wijzen op de aanwezigheid van deze soorten. Door de voorgenomen werkzaamheden bestaat de kans dat holen van konijnen, muizen of kleine marterachtigen worden vergraven en dat andere licht beschermde soorten worden verstoord. Voor deze algemene soorten geldt een algehele vrijstelling van de Wet natuurbescherming, maar geldt wel de algemene zorgplicht (zie hoofdstuk 6).

5.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Reptielen

Volgens gegevens van de NDFF zijn er in de afgelopen 10 jaar in de directe omgeving van de onderzoekslocatie de volgende streng beschermde reptielen waargenomen: *hazelworm* en *levendbarende hagedis*.

Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. De hazelworm wordt voornamelijk waargenomen op bos- en heideterreinen, maar maakt daarnaast gebruik van tal van verschillende habitattypes, zoals houtwallen, struwelen, spoor- en wegbermen, kalkgraslanden, vestingwerken, steenhopen, ruderaal plaatsen en tuinen. De levendbarende hagedis heeft heide en hoogveen als voorkeurs habitat, maar komt ook voor in open bossen en ruige graslanden, in bermen van (spoor)wegen en een beperkt deel van de duinen. Het is een vochtminnende soort die in genoemde landschapstypen veel wordt aangetroffen op oevers en vochtige terreindelen.

De bosschages en vegetatie langs de randen van de onderzoekslocatie vormen geschikt habitat voor de levendbarende hagedis en hazelworm. Tevens zijn er in de dorpsgaard een stapelmuur en takenhopen aanwezig, die kunnen dienen als schuilmogelijkheid voor reptielen. Het is daarom mogelijk dat de hazelworm en/of de levendbarende hagedis gebruik maken van deze delen van de onderzoekslocatie. Indien de bosschages en randvegetatie worden aangetast, zijn negatieve invloeden ten aanzien van deze soorten op de onderzoekslocatie niet op voorhand uit te sluiten. Met ingang van de Wet natuurbescherming (2017) geldt binnen de provincie Limburg voor de hazelworm en levendbarende hagedis echter een algemene vrijstellingsperiode, maar geldt wel de zorgplicht (hoofdstuk 6).

Amfibieën

Volgens gegevens van de NDFF zijn binnen enkele kilometers rondom de onderzoekslocatie in de afgelopen 10 jaar de volgende streng beschermde soorten waargenomen: *Alpenwatersalamander* en *rugstreeppad*.

Op de onderzoekslocatie bevindt zich, in de dorpsgaard, geschikt habitat voor beide soorten. De rugstreeppad is een streng beschermde soort die graag van ondiepe wateren gebruik maakt. Ondiepe wateren warmen snel op en zijn voor deze moeilijk zwemmende soort toegankelijk. De rugstreeppad plant zich in tijdelijke wateren voort. De Alpenwatersalamander is weinig kieskeurig wat zijn biotoop betreft en wordt onder andere aangetroffen in weidelandschappen, heidegebieden, loof- en naaldbossen, struwelen, parken en tuinen. Als voortplantingsplek worden verschillende wateren aangedaan, zoals weide- en bospoelen, (tuin)vijvers, sloten, vennen en kleine, ondiepe plasjes op bospaden ('karresporen'), zolang het niet snel stromend of rijk aan vis is. Het op voorhand niet uit te sluiten dat deze soorten zich in de poel op de onderzoekslocatie voortplanten. De bosschages binnen de dorpsgaard kunnen daardoor onderdeel uitmaken van het landbiotoop / overwinteringsbiotoop van deze streng beschermde amfibieënsoorten. Echter zullen er geen werkzaamheden in de dorpsgaard plaatsvinden waardoor aanwezige individuen niet verstoord zullen worden.

Het overige deel van de onderzoekslocatie is niet geschikt voor deze soorten. Wel kan er door de werkzaamheden op het sportveld geschikt habitat ontstaan voor rugstreeppad. Er ontstaat namelijk (tijdelijk) braakliggend terrein waar waterplassen kunnen vormen die door rugstreeppad gebruikt kunnen worden als voortplantingsplaats. In dat geval kan overtreding van de Wet natuurbescherming aan de orde zijn (hoofdstuk 6).

Algemene amfibieënsoorten

De onderzoekslocatie vormt verder geschikt (land)habitat voor amfibieën. Algemene soorten als bruine kikker, groene kikker en gewone pad kunnen beschutting vinden tussen de vegetatie en takkenhopen op de onderzoekslocatie. Verder kan de poel in de dorpsgaard voortplantingsmogelijkheden bieden voor deze soorten. Voor deze algemene amfibieënsoorten geldt een algehele vrijstelling van de Wet natuurbescherming, waardoor een ontheffing bij verstoring niet noodzakelijk is. Wel geldt de algemene zorgplicht (zie hoofdstuk 6).

Vissen

Het is niet te verwachten dat de poel in de dorpsgaard voortplantingshabitat biedt voor in het wild voorkomende vissoorten. Op de overige delen van de onderzoekslocatie ontbreekt het aan oppervlaktewater. Deze soortgroep kan buiten beschouwing worden gelaten.

5.5 Ongewervelden

Libellen

Er zijn slechts enkele libellensoorten die binnen de Wet natuurbescherming een strenge bescherming genieten. Deze zijn voor wat betreft hun verspreiding gebonden aan specifieke habitateisen, die veelal alleen in natuurgebied zijn te vinden. Verder geldt voor libellen dat water nodig is voor de voortplanting. De poel in de dorpsgaard die deze functie van voortplantingshabitat eventueel kan vervullen, zal niet aangetast worden. Volgens de verspreidingsgegevens uit de NDFF zijn binnen enkele kilometers rondom het plangebied in de afgelopen 10 jaar verder geen beschermde libellen waargenomen. Er kan gesteld worden dat beschermde soorten van deze soortgroep niet in staat zijn zich in de huidige situatie te vestigen en dus niet op de onderzoekslocatie te verwachten zijn.

Vlinders

Beschermde vlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Voor de beschermde soorten in Nederland geldt dat deze veelal gebonden zijn aan specifieke waardplanten. Geschikte waardplanten voor beschermde vlindersoorten als teunisbloempijlstaart (teunisbloem en basterdwederik), grote vos (zoete kers en sommige wilgensoorten), bosparelmoevlinder (smalle weegbree), veldparelmoevlinder (smalle weegbree), bruin dikkopje (gewone rolklaver) en grote weerschijnvlinder (grauwe wilg) zijn in de dorpsgaard aanwezig. Aangezien er geen werkzaamheden in de dorpsgaard zullen plaatsvinden, zullen de aanwezige waardplanten niet worden aangetast en zal overtreding van de Wet natuurbescherming niet plaatsvinden. Op het overige deel van de onderzoekslocatie zijn geen waardplanten voor beschermde vlinders aangetroffen. Het is daarom uitgesloten dat er binnen dit deel van de onderzoekslocatie geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van een beschermde vlindersoort.

Overige soorten

Gegevens van de NDFF geven weer dat het vliegend hert recent is waargenomen in de omgeving van de onderzoekslocatie. Vliegend hert is voor de ontwikkeling van de larven afhankelijk van dood en rottend (eiken)hout. Deze kever is vooral nog te vinden in beboste gebieden, langs bosranden, op open plekken in het bos of in houtwallen in Zuid-Limburg, Veluwe en Rijk van Nijmegen.

Mits de bosschages op het sportveld als gevolg van de voorgenomen plannen niet worden aangetast, kan overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van het vliegend hert worden uitgesloten. Indien de bosschages toch worden aangetast, zijn negatieve invloeden ten aanzien van het vliegend hert op de onderzoekslocatie niet op voorhand uit te sluiten (zie hoofdstuk 6).

Overige beschermde soorten, zoals Europese rivierkreeft en platte schijfhoren, zijn op de onderzoekslocatie uit te sluiten. Er is geen geschikt habitat voor dergelijke beschermde soorten op de onderzoekslocatie aanwezig en er zijn geen waarnemingen bekend in de directe omgeving van de onderzoekslocatie

5.6 Planten

Het sportveld en de speeltuin bestaan uit gazon, met aan de randen een vegetatie met verschillende ruigtesoorten als grassen, brandnetel en bramenstruiken. Verder staan er nog enkele bomensoorten. De dorpsgaard bestaat voornamelijk uit aangeplante bloemenweides. Tijdens het veldbezoek zijn hier onder andere de volgende vaatplanten waargenomen: smalle weegbree, teunisbloem, Jakobskruid, distel, knooppkruid, fluitenkruid, basterdwederik, enkele grassoorten en klaversoorten zoals gewone rolklaver. Ook bevinden zich hier enkele aangeplante fruitstruiken en -bomen. De planten op de onderzoekslocatie geven aan dat de bodem (matig) voedselrijk, zuur en vochtig is. In dergelijke vegetaties zijn geen beschermde soorten te verwachten. De meeste beschermde plantensoorten en de daarbij horende specifieke groeiomstandigheden zijn zeldzaam te noemen en zijn op de onderzoekslocatie niet aanwezig.

6 TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er overtredingen van verbodsbepalingen uit soortbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming optreden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Wet natuurbescherming en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgetraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Wet natuurbescherming op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van ontheffingen.

6.1 Broedvogels

6.1.1 Jaarrond beschermde broedvogels

Huismus en gierzwaluw

De nesten van huismussen en gierzwaluwen zijn het gehele jaar beschermd en vallen onder de beschermingscategorie 2 van vogelnesten. Dit zijn nesten van koloniebroeders die elk seizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. Volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming is het verboden nesten van huismussen en gierzwaluwen te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

Indien er op de onderzoekslocatie nestplaatsen van huismussen en/of gierzwaluwen aanwezig zijn, hetgeen op basis van de huidige informatie niet is uit te sluiten, zal de voorgenomen ingreep kunnen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming. Om vast te stellen of er broedgevallen van deze soorten op de onderzoekslocatie aanwezig zijn dient een nader onderzoek uitgevoerd te worden tijdens het broedseizoen van deze soorten.

Steenuil

Het leefgebied van steenuil is beschermd volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. De soorten staan tevens vermeld in de EU-vogelrichtlijn. De nesten zijn het hele jaar beschermd en vallen onder categorie 1 van vogelnesten: 'nesten die behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- of voortplantingsplaats'.

De steenuil heeft twee relevante typen verblijfplaatsen. Dit zijn:

- de plek die als nest gebruikt wordt (voortplantingsplaats) en die ook in de rest van het jaar gebruikt wordt als verblijfplaats;
- de plekken die regelmatig door de steenuil worden gebruikt buiten het broedseizoen, maar die ook in het broedseizoen door het mannetje worden gebruikt als het vrouwtje op het nest aan het broeden is.

Deze soort gebruikt de nestplek ook buiten de voortplantingsperiode. Steenuil heeft daarnaast ook andere plekken op het erf die hij regelmatig gebruiken. Hij doet dit ook om parasietinfecties tegen te gaan. Het mannetje van de steenuil gebruikt een verblijfplek in de directe omgeving van het nest als het vrouwtje aan het broeden is. Overdag verblijven de uilen tijdens rustperiodes vaak op vaste roestplekken. Dit doen ze in de dekking van beplanting of gebouwen of in de nestholte. Al deze plekken worden niet gerekend tot de vaste rustplaatsen, maar zijn wel onderdelen van de functionele leefomgeving die hoort bij het nest. Als jachtgebied zijn kort gemaaide of begraaide weilanden belangrijk voor het vangen van regenwormen en veldmuizen. In houtwallen, houtstapels en ruigtes zijn insecten zoals meikevers, loopkevers, nachtvinders en rupsen te vinden (BIJ12, 2017).

Bij de bestemmingsplanwijziging en de bouw van het gemeenschapshuis op het sportveld wordt mogelijk een deel van het jachtgebied van steenuil aangetast. Om meer informatie te verkrijgen over de functie van het sportveld voor steenuil, dienen gegevens opgevraagd te worden bij de plaatselijke steenuilenwerkgroep. Indien deze werkgroep niet beschikt over voldoende gegevens, dient aanvullend onderzoek plaats te vinden om te achterhalen of er nestlocaties op of in de omgeving van de onderzoekslocatie zijn. Indien deze worden vastgesteld binnen de invloedssfeer van de geplande werkzaamheden, zal een leefgebied analyse uitgevoerd moeten worden.

Boomvalk, bosuil, havik, raaf, ransuil en torenvalk

De nesten van boomvalk, bosuil, havik, raaf, ransuil en torenvalk zijn het gehele jaar beschermd en vallen onder de beschermingscategorie 2 en 3 van vogelnesten. Dit zijn nesten van vogels die zeer plaatsgetrouw zijn en ieder jaar terugkeren naar een specifiek nest of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. Volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming is het verboden nesten van deze roofvogelsoorten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

Wanneer er op de onderzoekslocatie nesten van deze roofvogelsoorten aanwezig zijn, is het mogelijk dat de werkzaamheden leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming. Kap van bomen kan leiden tot verwijdering van nesten en de overige (sloop)werkzaamheden kunnen zodanig verstoring zijn, dat de aanwezige nesten verlaten zullen worden (vernietiging). Om de aanwezigheid van nesten van roofvogels vast te stellen, is aanvullend onderzoek nodig. Dit zal in eerste instantie bestaan uit een nestinspectie in het najaar, wanneer de bomen bladerloos zijn. Indien potentieel jaarrond beschermde nesten worden aangetroffen, is nog een aanvullend onderzoek nodig in het broedseizoen van de te verwachten soorten. Indien uit het aanvullend onderzoek blijkt dat er actief gebruikte nesten van roofvogels in het plangebied aanwezig zijn, dan zal er een ontheffing van de Wet natuurbescherming aangevraagd moeten worden bij de provincie Limburg. Een ontheffing kan pas worden aangevraagd worden als er een activiteitenplan is opgesteld.

6.1.2 Algemene broedvogels

Voor de algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (Het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen) is van toepassing. De nesten mogen echter wel worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Mocht er toch binnen het broedseizoen gewerkt worden dient voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelinspectie plaats te vinden door een ter zake kundig ecooloog.

Met betrekking tot het aanwezig groen, wordt geadviseerd dit zo min mogelijk te verwijderen. Indien het groen toch verwijderd gaat worden, wordt geadviseerd dit zoveel mogelijk buiten het broedseizoen te doen. Wanneer het groen toch binnen het broedseizoen gekapt dient te worden, geldt ook hierbij dat een ecooloog naar aanleiding van een nestinspectie zal moeten adviseren of het mogelijk is om het groen te kappen zonder daarbij broedvogels te verstoren.

Met betrekking tot het verwijderen van de aanwezige beplanting buiten het broedseizoen wordt geadviseerd om ook het snoeiafval buiten het broedseizoen te verwijderen. Een grote stapel snoeiafval vormt namelijk een ideale broedlocatie voor kleine vogelsoorten als de winterkoning. Indien onverhoopt een dergelijke soort hierin tot broeden komt, mag het snoeiafval niet eerder worden verwijderd dan wanneer de jongen definitief zijn uitgevlogen.

6.2 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Zowel het te slopen clubgebouw, als de opstal in de dorpsgaard zijn geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Verder is het mogelijk dat bomen op de onderzoekslocatie geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. De sloop van het clubgebouw, de kap van bomen, of het aanbrengen van extra verlichting zou in geval van aanwezigheid van een verblijfsfunctie van vleermuizen kunnen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming.

Alle vleermuissoorten zijn opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Vleermuizen worden ook benoemd in Bijlage II van de conventie van Bonn.

Gelet op de geschiktheid van het clubgebouw voor vleermuizen, zal aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn om de daadwerkelijke functie van het gebouw voor vleermuizen te kunnen vaststellen. Indien bij de voorgenomen plannen bomen worden aangetast, zal er nog een boominspectie moeten plaatsvinden om te controleren op de aanwezigheid van holtes, spleten en/of loshangend schors, die kunnen dienen als potentiële vaste rust- of voortplantingsplaats voor boombewonende vleermuizen. Afhankelijk van de bereikbaarheid van de eventueel aanwezige holtes, kan dit gecombineerd worden met een endoscopisch onderzoek, om de geschiktheid van deze holtes voor vleermuizen in kaart te brengen. Indien uit het endoscopisch onderzoek blijkt dat aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen niet is uit te sluiten, is nogmaals een aanvullend vleermuisonderzoek noodzakelijk om de daadwerkelijke functie van de onderzoekslocatie voor boombewonende vleermuizen te kunnen vaststellen. Deze informatie is benodigd om vast te kunnen stellen of overtredingen van de Wet natuurbescherming aan de orde zijn. De vleermuissoorten die onderzocht dienen te worden zijn de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Een dergelijk aanvullend onderzoek dient te worden uitgevoerd conform het protocol voor vleermuisonderzoek (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, 2021). Dit houdt in dat afhankelijk van de potentiële functies er in de periode april tot en met september een aantal veldbezoeken uitgevoerd dient te worden. Vervolgens kan aan de hand van de onderzoeksresultaten worden vastgesteld of er overtredingen plaats zullen vinden bij de uitvoering van het bestemmingsplan. De boominspectie zal in het bladerloze seizoen moeten plaatsvinden.

Bij het aantreffen van verblijfplaatsen van vleermuizen is bij de voorgenomen werkzaamheden overtreding van de Wet natuurbescherming naar verwachting niet te vermijden en is daarom een ontheffingsaanvraag aan de orde. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats behouden moeten worden en zal schade aan individuen moeten worden voorkomen. Deze maatregelen, omschreven in een activiteitenplan, dienen vervolgens ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de provincie Limburg, middels een ontheffingsaanvraag.

Vliegroutes

Voor vleermuizen geldt dat naast verblijfplaatsen ook aspecten als vliegroute en foerageergebied beschermd zijn. De bomen aan de Sittarderweg, gelegen tussen het sportveld en de dorpsgaard, en de bomen rondom de dorpsgaard functioneren mogelijk als potentiële vliegroute.

Door de voorgenomen plannen kan de verlichting in de omgeving toenemen of kunnen onderbrekingen ontstaan in de potentiële vliegroutes, waardoor de functionaliteit van de eventuele vliegroute voor vleermuizen verloren kan gaan. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de potentiële vliegroutes van vleermuizen is te voorkomen door de potentiële vliegroutes intact te laten en de verlichting op deze eventuele vliegroutes niet toe te laten nemen. In de nieuwe situatie kan nabij de randen van de onderzoekslocatie worden verlicht met speciale verlichtingsarmaturen waarbij geen strooilicht ontstaat of zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Mocht dit niet mogelijk zijn dan wordt geadviseerd om een protocollair vleermuizenonderzoek uit te voeren, zodat de functie van bosschages als vliegroute kan worden vastgesteld dan wel kan worden uitgesloten.

6.3 Overige zoogdieren

Steenmarter

De steenmarter behoort tot de beschermde inheemse diersoorten krachtens artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. In het clubgebouw en in de bosschages op en nabij de onderzoekslocatie zijn mogelijk verblijfplaatsen van de steenmarter aanwezig. Bij de sloop van het clubgebouw en indien de bosschages bij de voorgenomen plannen worden aangetast, worden eventuele verblijfplaatsen mogelijk vernietigd of verstoord.

De steenmarter valt binnen de Wet natuurbescherming onder de soorten waarvoor een periodieke provinciale vrijstelling geldt. Binnen de provincie Limburg geldt deze vrijstelling in de periode half augustus t/m februari. Binnen deze periode mogen eventuele steenmarterverblijfplaatsen verwijderd worden. Hierbij dient wel te allen tijde de algemene zorgplicht in acht te worden genomen. Indien het niet mogelijk is om werkzaamheden waarbij potentiële steenmarterverblijfplaatsen verloren gaan uit te voeren in de vrijstellingsperiode, dient nader onderzoek plaats te vinden om de aanwezigheid van verblijfplaatsen aan te kunnen tonen dan wel uit te kunnen sluiten.

Eekhoorn

In de bomen op de onderzoekslocatie zijn mogelijk voortplantings- en winternesten van de eekhoorn aanwezig. Artikel 3.10 lid 1 van de Wet natuurbescherming (het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen; het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of vernielen) is van toepassing.

De eekhoorn maakt jaarlijks op een ander plek een nest voor het grootbrengen van de jongen. De nesten zijn beschermd in de periode dat het nest gebruikt wordt voor de verzorging van de jongen. De voortplantingsperiode van de eekhoorn begint al in december. In maart en juli worden de jongen geboren die vervolgens 10 weken worden gezoogd. Aan het eind van de herfst worden een aantal winternesten gebouwd om de winter in door te brengen. Elk jaar worden ook de winternesten op een andere plek gebouwd. De winternesten zijn alleen beschermd als deze in gebruik zijn voor de overwintering. In de winterperiode is de eekhoorn afhankelijk van een veilige schuilplaats en van de wintervoorraad, die verstopt is in de nabijheid van de winterverblijven.

Wanneer er bomen gekapt zullen worden, gaat mogelijk een beschermde functie voor de eekhoorn verloren. De eekhoorn valt binnen de Wet natuurbescherming onder de soorten waarvoor een periodieke provinciale vrijstelling geldt. Binnen de provincie Limburg geldt deze vrijstelling in de periode maart- april en juli tot en met november. Binnen deze periode mogen eventuele verblijfplaatsen verwijderd worden. Hierbij dient wel te allen tijde de algemene zorgplicht in acht te worden genomen.

Indien er buiten deze vrijstellingsperiode gewerkt zal worden, zal aanvullend onderzoek nodig zijn om de aanwezigheid van nesten van de eekhoorn vast te stellen. Dit zal inhouden een nestinspectie in het najaar wanneer de bomen bladerloos zijn. Indien uit het aanvullend onderzoek blijkt dat er actief gebruikte nesten van eekhoorns in het plangebied aanwezig zijn, zal er gewacht moeten worden met het uitvoeren van de kapwerkzaamheden.

Wanneer de bomen die door eekhoorn gebruikt worden, behouden kunnen blijven, kan de mogelijke beschermde functie voor de eekhoorn gehandhaafd blijven. In dat geval is er geen sprake van over-

trekking van de Wet natuurbescherming. Een voorstel voor behoud van het eekhoornnest zal ter beoordeling bij een ter zake kundig ecoloog voorgelegd moeten worden.

Das

Binnen de onderzoekslocatie zijn een dassenburcht en enkele wissels aanwezig. De das valt onder artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Bij de bestemmingsplanwijziging van het sportveld vindt mogelijk aantasting van het leefgebied plaats.

Dassen maken hun verblijfplaats in de vorm van een burcht. Er zijn drie typen burchten te onderscheiden:

- Hoofdburchten: dit zijn in de regel relatief grote burchten die het grootste deel van het jaar in gebruik zijn. Dit is meestal de plek waar de jongen worden geboren;
- Bijburchten: deze zijn vaak alleen op bepaalde momenten in gebruik, bijvoorbeeld als vluchtplaats bij verstoring van de hoofdburcht. Ook kan de bijburcht door jongvolwassen dassen worden gebruikt in de periode dat ze worden verstoort uit het territorium. Het mannetje gebruikt deze in het voorjaar om zijn territorium beter te verdedigen of wanneer het vrouwtje jongen heeft geworpen;
- Vluchtpijpen: vluchtpijpen liggen verspreid over het territorium en worden bij dreigend gevaar gebruikt om in te schuilen. Aan de rand van een territorium hebben de vluchtpijpen ook een geurfunctie en bakenen zij het territorium af.

Een bijburcht of een vluchtpijp kan in een korte periode uitgroeien tot hoofdburcht, en een hoofdburcht kan in verval raken en alleen nog als vluchtpijp in gebruik blijven. Binnen het territorium gebruiken ze vaak vaste paden ('wissels'). De wissels nemen de gemeenschappelijke lichaamsgeur aan en worden plaatselijk ook wel gemarkeerd met de geur uit de anaalklieren. De wissels tussen een burcht en de foerageergebieden zijn van belang voor het succesvol kunnen functioneren van de burcht als vaste voortplantingsplaats of rustplaats. De burchten en wissels worden vaak van generatie op generatie gebruikt.

De herinrichting van het sportveld en de verplaatsing van de speeltuin kunnen mogelijk leiden tot aantasting van de functionaliteit van het habitat. Het gaat hierbij om aantasting van gebied waarin het grootste deel van het jaar voedsel gevonden kan worden, zoals (vochtige) graslanden, voldoende landschapselementen waar dassen zich langs kunnen verplaatsen tussen de burcht en het foerageergebied, landschapselementen waar ze dekking kunnen vinden, zoals hagen, singels, houtwallen, kleine bosjes en overhoekjes, en om voldoende migratieroutes tussen de burchten die gebruikt worden en het foerageergebied (wissels). Om vast te kunnen stellen of er nog meerdere dassenpijpen aanwezig zijn en wat de eventuele functie is van deze pijpen en van de wissels, dient een aanvullend veldbezoek plaats te vinden in het najaar, wanneer de begroeiing minder dicht is.

Wanneer blijkt dat er een actief gebruikte dassenburcht en/of actief gebruikte wissels aanwezig zijn, is bij de voorgenomen werkzaamheden overtreding van de Wet natuurbescherming naar verwachting niet te vermijden en is daarom een ontheffingsaanvraag aan de orde. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van het territorium behouden moeten worden en zal schade aan individuen moeten worden voorkomen. Deze maatregelen, omschreven in een activiteitenplan, dienen vervolgens ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de provincie Limburg, middels een ontheffingsaanvraag.

6.4 Reptielen

Hazelworm en levendbarende hagedis

De hazelworm en levendbarende hagedis behoren tot de beschermde inheemse diersoorten krachtens artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Verblijfplaatsen van deze soorten mogen niet opzettelijk worden beschadigd of vernield. Ook mogen individuen niet opzettelijk worden gedood.

In de bosschages en vegetatie langs de randen van de onderzoekslocatie zijn mogelijk hazelwormen en levendbarende hagedissen aanwezig. Bij aantasting hiervan, worden eventuele verblijfplaatsen mogelijk beschadigd of vernield en individuen gedood.

Voor zowel de hazelworm en levendbarende hagedis geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijk ontwikkeling in de perioden juli – september (hazelworm) en half augustus – half oktober (levendbarende hagedis). Indien werkzaamheden plaatsvinden aan de bosschages en struwelen, zoals het verwijderen van boomstronken en bodemdekkende vegetatie, waarbij (potentiele) schuilplaatsen verloren gaan, binnen deze periodes worden uitgevoerd is een ontheffing voor het beschadigen en vernielen van vaste rust- en verblijfplaatsen niet aan de orde. Wel dienen voorafgaande aan de werkzaamheden door een ter zake kundige ecooloog, potentiele verblijfslocaties te worden gecontroleerd op de aanwezigheid van eventuele dieren zodat deze weggevangen en verplaatst kunnen worden (zorgplicht). Wanneer dergelijke werkzaamheden buiten deze periode plaats zullen vinden, wordt nader onderzoek noodzakelijk geacht, om de functie van de onderzoekslocatie voor de levendbarende hagedis en hazelworm vast te stellen.

6.5 Amfibieën

Rugstreeppad

De rugstreeppad is een nationaal beschermde soort krachtens artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Het voortplantingswater noch verblijfplaatsen mogen opzettelijk worden beschadigd of vernield. Ook mogen individuen niet opzettelijk worden gedood. Bij de werkzaamheden op het sportveld kan geschikt habitat ontstaan voor rugstreeppad. Er ontstaat namelijk (tijdelijk) braakliggend terrein waar waterplassen kunnen vormen die geschikt zijn als voortplantingsplaats voor rugstreeppad. Overtreding van de Wet natuurbescherming kan worden voorkomen door het terrein vrij te houden van tijdelijke waterplassen tijdens de voortplantingsperiode. Indien dit niet mogelijk is, kan het braakliggend terrein afgezet worden met amfibieënschermen. Mochten er onverhoopt toch individuen aanwezig zijn, dan moeten deze worden weggevangen en verplaatst door een kundig ecooloog. Verder dient ten alle tijden de zorgplicht in acht te worden genomen.

6.6 Ongewervelden

Vliegend hert

Het vliegend valt onder de nationaal beschermde diersoorten volgens artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze soort mogen niet opzettelijk worden beschadigd of vernield. Ook mogen individuen niet opzettelijk worden gedood, gevangen of verstoord.

In de bosschages op en nabij de onderzoekslocatie zijn mogelijk exemplaren van het vliegend hert aanwezig. Indien deze bosschages bij de voorgenomen plannen worden aangetast, worden eventuele verblijfplaatsen mogelijk vernietigd of verstoord. In dat geval is het daarom van belang om vast te stellen of de betreffende soort gebruik maakt van de onderzoekslocatie en zo ja, wat de functie van de onderzoekslocatie is voor deze soort.

Bij het aantreffen van exemplaren van het vliegend hert is bij de voorgenomen werkzaamheden overtreding van de Wet natuurbescherming mogelijk aan de orde. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit behouden moeten worden en zal schade aan individuen moeten worden voorkomen. Deze maatregelen, omschreven in een activiteitenplan, dienen vervolgens ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de provincie Limburg, middels een ontheffingsaanvraag.

6.7 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën

Voor de te verwachten soorten geldt dat de werkzaamheden mogelijk verstorend kunnen werken. Als gevolg van de werkzaamheden kunnen dieren verwond of gedood worden en holen kunnen worden verwijderd. Dit houdt een overtreding van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming in. Voor de te verwachten soorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen echter een vrijstelling, waardoor geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen.

Het doden of verwonden kan plaatsvinden indien schuil- of voortplantingslocaties worden beschadigd. Dit kan door het verwijderen van struikgewas, stenenstapels, takkenhopen, bladeren en andere materialen die door langdurige opslag of aanwezigheid schuilplaatsen bieden. Het verwijderen van de materialen dient daarom buiten de gevoelige periode van voortplanting of winterrust plaats te vinden. Aanwezige dieren moeten de gelegenheid krijgen om veilig weg te komen.

6.8 Overige soort(groep)en

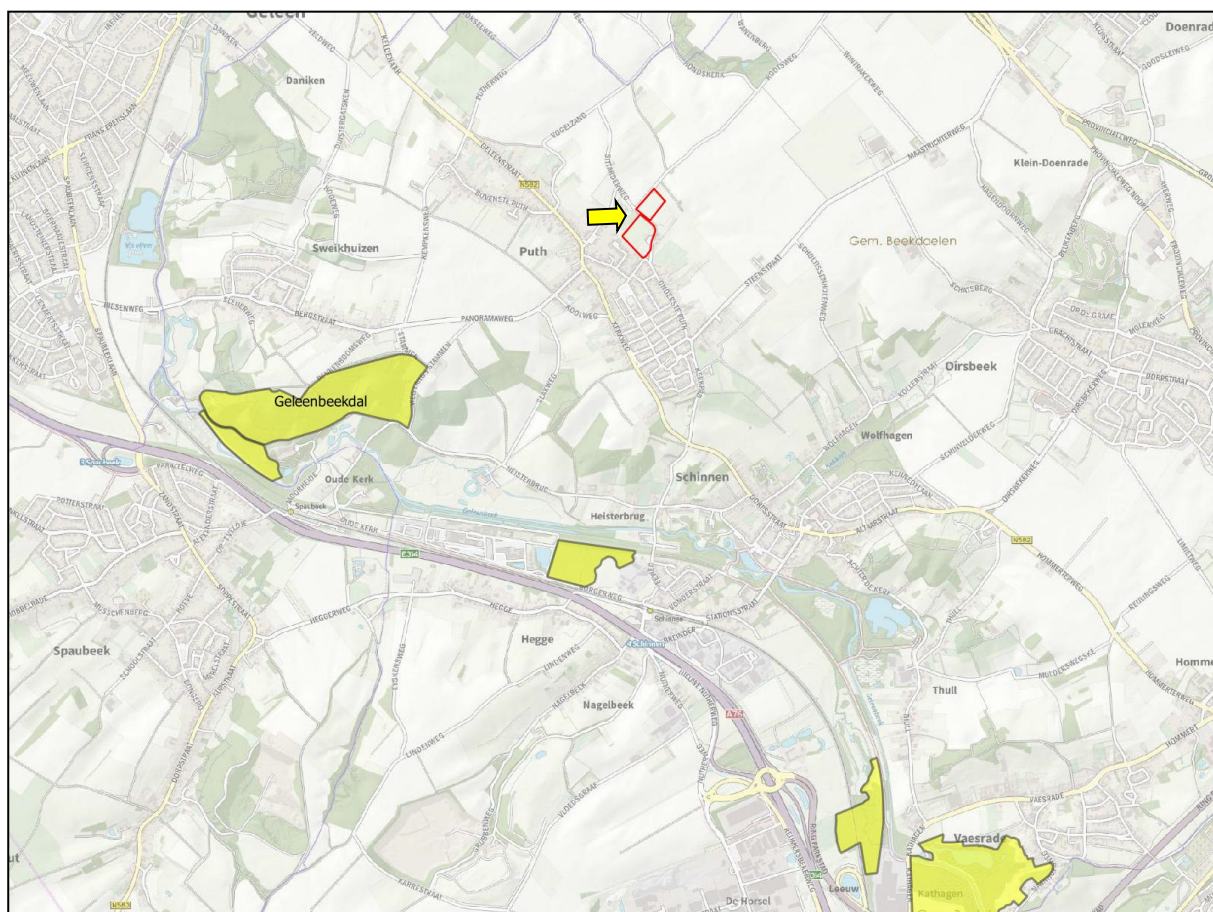
Overtredingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn wegens het ontbreken van geschikt habitat/verblijfsmogelijkheden, op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezigheid van voldoende alternatieven en/of gezien de aard van de ingreep in dit geval niet aan de orde.

7 TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING

In algemene zin kan er door een plan sprake zijn van negatieve gevolgen, op vanuit de Wet natuurbescherming aangewezen beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke gebieden er mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingrepen op de onderzoekslocatie. Verder wordt beschreven of een vervolgtraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

7.1 Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, Geleenbeekdal, bevindt zich op circa 1,3 kilometer afstand ten zuidwesten van de onderzoekslocatie (zie figuur 29).

Figuur 29. Ligging onderzoekslocatie (rood omkaderd bij dele pijl) ten opzichte van Natura 2000.

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen een Natura 2000-gebied. Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect. Externe effecten als gevolg van licht, trilling en geluid als door de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie zijn, gezien de afstand tot de meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden niet te verwachten. Externe effecten als gevolg van een toename van stikstofdepositie zijn vanwege de geplande herinrichting en mogelijke toename in gebruik van het terrein op voorhand niet uit te sluiten. Vervolgonderzoek in het kader van de gebiedsbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming ten aanzien van stikstof wordt noodzakelijk geacht. Dit kan in eerste instantie worden onderzocht middels een modelberekening (AERIUS-calculator). Dit onderzoek zal nog door Econsultancy worden uitgevoerd.

7.2 Natuurnetwerk Nederland

In Limburg worden de goud- en zilvergroeene natuurzone en de brongroeene landschapszone gehanteerd. De goudgroeene natuurzone vormt het Limburgse deel van het Nationaal Natuurnetwerk en hierbinnen streeft de provincie naar behoud en beheer van de reeds aanwezige natuur en de ontwikkeling van nieuwe natuur. Binnen de zilvergroeene natuurzone staat het benutten van kansen voor natuur en landschap centraal, maar deze zone maakt geen onderdeel uit van het Nationaal Natuurnetwerk. De functionaliteit en effectiviteit van de goudgroeene natuurzone wordt wel ondersteund. De brongroeene landschapszone omvat de landschappelijk waardevolle elementen rondom bestaande natuurgebieden. Echter, de zilvergroeene natuurzones en brongroeene landschapszones maken wel onderdeel uit van het Provinciaal Natuurnetwerk.

De onderzoekslocatie maakt geen deel uit van het Nationaal Natuurnetwerk. De onderzoekslocatie ligt echter wel binnen een gebied, behorend tot het Provinciaal Natuurnetwerk en in de nabijheid van een gebied, behorend tot het Nationaal Natuurnetwerk. De meest nabijgelegen goudgroeene zone bevindt zich circa 280 meter ten westen van de onderzoekslocatie. Het noordelijke deel van de planlocatie ligt gedeeltelijk binnen de brongroeene landschapszone. In figuur 30 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland weergegeven.

Figuur 30. Ligging onderzoekslocatie (rood omkaderd) ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland.

De onderzoekslocatie ligt gedeeltelijk binnen een onderdeel van het Provinciaal Natuurnetwerk. Echter zullen er geen werkzaamheden worden uitgevoerd op dit deel van de onderzoekslocatie. Door de voorgenomen plannen op het overige deel van de onderzoekslocatie zullen de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland niet worden aangetast. Vervolgonderzoek in het kader van het Natuurnetwerk wordt niet noodzakelijk geacht.

8 HOUTOPSTANDEN

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Het is verboden deze houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen zonder voorafgaande melding bij gedeputeerde staten. In dit hoofdstuk wordt beschreven of er bij de voorgenomen kap sprake is van meldingsplicht en herplantplicht conform artikel 4.2 en artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming. Verder wordt beschreven of er vervolgmaatregelen getroffen dienen te worden ten behoeve van de voorgenomen houtkap.

De bomen op en rondom het sportveld vallen niet onder de definitie houtopstanden als bedoeld in paragraaf 4.1 van de Wet natuurbescherming. De houtopstand op dit deel van de onderzoekslocatie is gelegen binnen de bij besluit van gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom. Voor deze houtopstand geldt daarom geen meldingsplicht en herplantplicht. Mogelijk gelden wel de gemeentelijke verordeningen.

De bomen op en rondom de dorpsgaard vallen onder artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming, waardoor een meldingsplicht geldt voorafgaand aan eventuele kap. Tevens draagt de rechthebbende zorg voor de herbeplanting van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen van de houtopstand. Indien de herbeplanting van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen van de houtopstand gerealiseerd wordt, is er geen ontheffing van artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming benodigd. De kapmelding dient te worden ingediend bij de provincie Limburg.

9 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Econsultancy heeft in opdracht van Pouderoyen Tonnaer een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd aan de Sittarderweg 10 te Puth.

De quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en heeft tot doel om in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten, gebieden of houtopstanden aanwezig zijn die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve gevolgen kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep.

De initiatiefnemer is voornemens een gemeenschapshuis te realiseren met horecavoorziening, terras, parkeervoorziening, speeltuin en evenemententerrein in combinatie met landschappelijke inpassing (figuur 15).

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel I. In de tabel is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrajecten. In de tabel is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel I. Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Broedvogels	algemeen	ja	mogelijk	nee	nee	werkzaamheden buiten broedseizoen uitvoeren, verwijderen van nestgelegenheden buiten het broedseizoen of broedvogelcheck voorafgaan aan werkzaamheden
	jaarrond beschermd	ja	mogelijk	ja	afhankelijk van nader onderzoek	aanvullend onderzoek naar huismus en gierzwaluw conform kennisdocumenten BIJ12 (versies juni 2022 en juli 2017) aanvullende inspectie naar aanwezigheid van roofvogelnesten in het najaar informatie opvragen bij steenuilenwerkgroep of aanvullend onderzoek nestlocaties
Vleermuizen	verblijfplaatsen	ja	mogelijk	ja	afhankelijk van nader onderzoek	aanvullend onderzoek naar gebouwbewonende vleermuizen conform het vleermuisprotocol (versie 2021) en boominspectie voor boombewonende soorten
	foerageergebied	ja	nee	nee	nee	voldoende alternatieven aanwezig in de directe omgeving
	vliegroutes	ja	mogelijk*	mogelijk*	nee	*indien sprake is van onderbrekingen of extra verlichting op bosschages
Grondgebonden zoogdieren	streng beschermd	ja	mogelijk	ja	afhankelijk van nader onderzoek	werken in de vrijstellingsperiode voor steenmarter en eekhoorn aanvullende inspectie naar aanwezigheid van eekhoorn(nesten) in het najaar aanvullende inspectie naar aanwezigheid dassenpijpen en wissels in het najaar
	algemene soorten	ja	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene soorten als egel, konijn, haas, kleine marterachtigen en muizensoorten
Amfibieën	streng beschermd	mogelijk	mogelijk	nee	nee	braakliggend terrein vrijhouden van tijdelijk waterplassen of plaatsen van amfibieën-schermen voor rugstreeppad
	algemene soorten	minimaal	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene soorten als bruine kikker, groene kikker en gewone pad

Soortgroep	Geschied habitat	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Reptielen	nee	mogelijk	nee*	nee*	*mits bosschages niet worden aangetast en wordt gewerkt in de vrijstellingsperiode
Vissen	nee	nee	nee	nee	-
Libellen en vlinders	ja	nee	nee	nee	-
Overige ongewervelden	ja	mogelijk*	mogelijk*	nee	*indien sprake is van aantasting van bosschages is vervolgonderzoek nodig
Vaatplanten	nee	nee	nee	nee	-

Gebiedsbescherming	Gebied aanwezig	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Vergunningplicht	
Natura 2000	1,3 km	mogelijk	ja	afhankelijk van nader onderzoek	onderzoek middels AERIUS-calculator
Natuurnetwerk Nederland	280 m	nee	nee	nee	-
Houtopstanden	ja	ja	nee		meldings- en herplantingsplicht geldt, indien dit niet mogelijk is ontheffing conform art. 4.5 Wnb

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

Conclusie

Broedvogels

Op basis van onderhavige quickscan dient duidelijkheid te worden verkregen over de functie van de onderzoekslocatie voor huismus en gierzwaluw. Het aanvullend onderzoek naar deze soorten dient plaats te vinden conform de geldende BIJ12 Kennisdocumenten (huismus versie juni 2022, gierzwaluw versie juli 2017). Voor steenuil dient informatie te worden opgevraagd bij de plaatselijke steenuilenwerkgroep. Wanneer zij over onvoldoende informatie beschikken, zal moeten worden vastgesteld of er nestlocaties voor steenuil aanwezig zijn op en/of in de omgeving van de onderzoeklocatie. Indien deze worden vastgesteld, dient er een leefgebied analyse voor steenuil uitgevoerd moeten worden. Daarnaast dient voorafgaand aan de werkzaamheden duidelijkheid te worden verkregen over de mogelijke aanwezigheid van potentiële vaste rust- of voortplantingsplaatsen voor roofvogelsoorten als boomvalk, bosuil, havik, ransuil en torenvalk en voor raaf. Dit kan worden vastgesteld middels een nestinspectie in het najaar, wanneer het bladerdek minder dicht of geheel afwezig is. Indien hierbij potentiële nestlocaties aangetroffen worden is aanvullend onderzoek naar verblijfplaatsen van genoemde roofvogels noodzakelijk.

Vleermuizen

Voor uitvoering van de plannen duidelijkheid te worden verkregen over de eventuele functie van het clubgebouw voor gebouwbewonende soorten als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Ook zal een boominspectie moeten plaatsvinden om te controleren op de aanwezigheid van holtes, spleten en/of loshangend schors, die kunnen dienen als potentiële vaste rust- of voortplantingsplaats voor boombewonende vleermuizen. Dit kan, afhankelijk van de bereikbaarheid van de boomholtes, gecombineerd worden met een endoscopisch onderzoek om de geschiktheid van eventueel aanwezige holtes voor vleermuizen in kaart te brengen. Het aanvullend onderzoek naar gebouwbewonende vleermuizen dient plaats te vinden conform het vleermuisprotocol (versie 2021).

Overige zoogdieren

Ten aanzien van steenmarter en eekhoorn dient waar mogelijk te worden gewerkt in de provinciale vrijstellingsperiode. Indien het werken in de vrijstellingsperiode niet mogelijk is, dient naar deze soor-

ten nader onderzoek plaats te vinden. Voor de eekhoorn is dit in eerste instantie een nestinspectie in het najaar, deze kan gecombineerd worden met de nestinspectie voor roofvogels. Indien bij de nestinspectie potentiële nesten voor eekhoorn worden aangetroffen, is aanvullend onderzoek naar de functie van deze nesten noodzakelijk. Voor de das dient een aanvullend veldbezoek plaats te vinden, om vast te kunnen stellen of er nog meerdere dassenpijpen aanwezig zijn en wat de eventuele functie is van deze pijpen en van de wissels. Dit veldbezoek kan gecombineerd worden met de nestinspecties.

Reptielen

Ten aanzien van hazelworm en levendbarende hagedis dient waar mogelijk te worden gewerkt in de provinciale vrijstellingsperiode. Wel dienen voorafgaande aan de werkzaamheden door een ter zake kundige ecooloog, potentiële verblijfslocaties te worden gecontroleerd op de aanwezigheid van eventuele dieren zodat deze weggevangen en verplaatst kunnen worden (zorgplicht). Wanneer de werkzaamheden buiten de vrijstellingsperiode plaats zullen vinden, wordt nader onderzoek noodzakelijk geacht, om de functie van de onderzoekslocatie voor de levendbarende hagedis en hazelworm vast te stellen.

Amfibieën

Ten aanzien van rugstreeppad dient rekening te worden gehouden met voortplantingsplaatsen die kunnen ontstaan tijdens de braakliggende fase van het sportveld bij de werkzaamheden. Het terrein moet worden vrijgehouden van tijdelijke waterplassen tijdens de voortplantingsperiode. Indien dit niet mogelijk is, kan het braakliggend terrein afgezet worden met amfibieënschermen. Mochten er onverhoopt toch individuen aanwezig zijn, dan moeten deze worden weggevangen en verplaatst door een kundig ecooloog.

Ongewervelden

Indien de bosschages bij de voorgenomen plannen worden aangetast, worden eventuele verblijfplaatsen van vliegend hert mogelijk vernietigd of verstoord. In dat geval is het van belang om vast te stellen of de betreffende soort gebruik maakt van de onderzoekslocatie en zo ja, wat de functie van de onderzoekslocatie is voor deze soort.

Algemene en overige soorten

Ten aanzien van algemene broedvogels kunnen overtredingen worden voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of door voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcheck uit te laten voeren door een ter zake kundige. Voor algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën en voor beschermde soorten behorend tot overige soortgroepen zijn overtredingen ten aanzien van de Wet natuurbescherming vanwege het ontbreken van geschikt habitat, het ontbreken van sporen, vanwege een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling, en/of vanwege het uitblijven van werkzaamheden niet aan de orde. Wel dient te allen tijde de algemene zorgplicht in acht te worden genomen.

Met betrekking tot Natura 2000-gebieden geldt dat een oriënterend stikstofonderzoek noodzakelijk geacht wordt. Dit zal door Econsultancy nog worden uitgevoerd. Ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland worden geen bezwaren voorzien bij de voorgenomen herontwikkeling. Ten aanzien van beschermde houtopstanden geldt een meldingsplicht en herplantplicht in het kader van artikel 4 van de Wet natuurbescherming.

Econsultancy

Swalmen, 13 oktober 2023

GERAADPLEEGDE BRONNEN

- Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J., Canters, K. & Buys, J. (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren - Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.
- BIJ12 (2022). Kennisdocument huismus. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2022/06/Kennisdocument-Huisumus-Versie-2.0-juni-2022.pdf>
- BIJ12 (2017a). Kennisdocument steenuil. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-019-Kennisdocument-Steenuil-1.0.pdf>.
- BIJ12 (2017b). Kennisdocument gewone dwergvleermuis. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-004-Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-1.0.pdf>.
- BIJ12 (2017c). Kennisdocument das. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-003-Kennisdocument-Das-1.0.pdf>
- Limpens H. & Regelink J. (2017). Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- Ministerie van Economische Zaken (2016). Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (z.d.). Natura 2000 gebieden. Geraadpleegd op 13 oktober 2023 van <https://www.natura2000.nl/gebieden>.
- Nationale Database Flora en Fauna (z.d.). Uitvoerportaal; zoekgebied Puth, periode 2017-2022. NDFF. Geraadpleegd op 13 oktober 2023 van <https://ndff-ecogrid.nl>.
- Sovon (z.d.). Soortenoverzicht. Geraadpleegd op 13 oktober 2023 van <https://stats.sovon.nl/stats/soorten>.
- Verspreidingsatlas (z.d.). NDFF Verspreidingsatlas. Geraadpleegd op 13 oktober 2023 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/>.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (2021). Vleermuisprotocol 2021. Opgehaald van <https://netwerkgroenebureaus.nl/vleermuisprotocol>.
- Wet natuurbescherming (2015, 16 december). Opgehaald van: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2021-02-17>.

GERAADPLEEGDE WEBSITES

- www.limburg.nl (NNN en beschermde gebieden in Limburg)
- www.natuurgegevensprovincielimburg.nl (natuurgegevens provincie Limburg)
- www.natura2000.nl/gebieden (natura2000 gebieden)
- www.ravon.nl (soortgegevens reptielen en amfibieën)
- www.vlinderstichting.nl (soortgegevens vlinders)
- www.verspreidingsatlas.nl/ (verspreidingsgegevens NDFF)
- www.eis-nederland.nl/vliegendhert (soortgegevens vliegend hert)
- www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten (soortgegevens zoogdieren)

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd (zie tabel II). Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

Tabel II. Zorgplicht

Artikel 1.11. Zorgplicht	
1.	Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2.	De zorg houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
a)	dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
b)	indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
c)	voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; “de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”. Deze formulering van de zorgplicht brengt met zich mee dat wanneer men een bepaalde handeling wilt verrichten die gevolgen voor natuurwaarden zou kunnen hebben, men zich daaraan voorafgaand op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan en de mogelijke gevolgen daarvoor van het voorgenomen handelen. De zorgplicht is te allen tijde van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats. Indien er aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor het betreffende beschermde natuurgebied en de betreffende soortgroep in deze rapportage worden aan-gegeven.

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In tabel III t/m V worden deze artikelen nader toegelicht.

Tabel III. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.1 Wet natuurbescherming

Artikel 3.1. Soorten van de Vogelrichtlijn	
1.	Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2.	Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3.	Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4.	Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5.	Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
Toelichting	
Alle inheemse vogelsoorten in Nederland vallen onder de Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn is een richtlijn vanuit de Europese Unie uit 1979 en heeft betrekking op de instandhouding van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de Lidstaten waarop het Verdrag van toepassing is. De lijst met soorten is niet limitatief.	

Tabel IV. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.5 Wet natuurbescherming

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn	
1.	Het is verboden in het wild levende dieren van deze soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2.	Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3.	Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4.	Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen.
5.	Het is verboden planten van soorten uit de Habitatrichtlijn of het Verdrag van Bern in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
Toelichting	
Het gaat bij artikel 3.5 over in het wild levende dieren van verschillende soortgroepen. In de wet wordt voor vogelsoorten uit bijlage II van het verdrag van Bern geen uitzondering gemaakt. Van de vogelsoorten die in Nederland voorkomen is hieronder een selectie gemaakt. Van de overige soortengroepen zijn alle soorten genoemd.	
Soorten	
Planten	drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm, zomerschroeforchis
Zoogdieren	bever, hamster, hazelmuis, lynx, Noordse woelmuis, otter, wolf, wilde kat
Walvisachtigen	bruinvis, bultrug, butskop (hille), dwergpotvis, dwergvinvis, gestreepte dolfin, gewone dolfin, gewone spitsdolfijn, gewone vinvis, griend, grijze dolfin, kleine zwaardwalvis, narwal, Noordse vinvis, orka, potvis, spitsdolfijn van Gray, tuimelaar, walrus witflankdolfijn, witsnuitdolfijn, witte dolfin
Vleermuizen	Bechsteins vleermuis, bosvleermuis, Brandts vleermuis, franjestaart, gewone baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, grote hoefijzerneus, grote rosse vleermuis, ingekorven vleermuis, kleine dwergvleermuis, kleine hoefijzerneus, laatvlieger, meervleermuis, mopsvleermuis, Noordse vleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, vale vleermuis, watervleermuis
Amfibieën	boomkikker, geelbuikvuurpad, heikikker, kamsalamander, knoflookpad, poelkikker, rugstreeppad, vroedmeesterpad
Reptielen	dikkopschildpad, gladde slang, Kemps' zeeschildpad, lederschildpad, muurhagedis, soepschildpad, zandhagedis
Vissen	houting, steur
Vlinders	apollovlinder, boszandoog, donker pimpernelblauwtje, grote vuurvlinder, moerasparelmoervlinder, monarchvlinder, pimpernelblauwtje, teunisbloempijlstaart, tijmblauwtje, zilverstreephooibeestje
Libellen	bronslibel, gaffellibel, gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker, mercurwaterjuffer, Noordse winterjuffer, oostelijke witsnuitlibel, rivierrondbout, sierlijke witsnuitlibel
Insecten	brede geelrandwaterroofkever, gestreepte waterroofkever, heldenbok, juchtleerkever, oeveeraas, vermiljoenkever
Overig	Bataafse stroommossel, platte schijfforen

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn

Vogels	appelvink, baardman, beflijster, bergeend, bergfluit, bijeneter, blauwborst, blauwe kiekendief, boerenzwaluw, bontbekplevier, bonte strandloper, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, boompieper, boomvalk, bosrietzanger bosruiter, bosuil, braamsluiper, brandgans, bruine kiekendief, buizerd, casarca, Cetti's zanger, draaihal, duinpieper, dwergmeeuw, dwergster, Engelse kwikstaart, Europese kanarie, fitis, fluit, geelgors, gekraagde roodstaart, gele kwikstaart, geoorde fuut, glanskop, goudhaan, grasmus, graspieper, graszanger, grauwe kiekendief, grauwe klauwier, grauwe vliegenvanger, griel, groene specht, groening, grote bonte specht, grote gele kwikstaart, grote karekiet, grote stern, grote zilverreiger, havik, heggenmus, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kerkuil, klapekster, klein waterhoen, kleine barmis, kleine bonte specht, kleine karekiet, kleine plevier, kleine zilverreiger, kleinste waterhoen, kluut, kneu, koolmees, koereiger, kraanvogel, krekelzanger, kortsnavelboomkruiper, kruisbek, kuifmees, kwak, kwartelkoning, lepelaar, matkop, middelste bonte specht, nachtegaal, Noordse stern, oehoe, oeverloper, oeverpieper, oeverzwaluw, ooievaar, orpheusspotvogel, paapje, pestvogel, pimpelmees, poelruiter, porseleinhoen, purperreiger, putter, ransuil, rietgors, rietzanger, rode wouw, roerdomp, roodborst, roodborsttapuit, roodhalsfuut, rouwkwikstaart, sijs, slangenarend, slechtvalk, smelleken, snor, sperwer, spotvogel, sprinkhaanzanger, steenuil, steltkluut, strandplevier, taigaboomkruiper, tapuit, tijftaf, torenvalk, tuinfluit, velduil, visarend, visdief, vuurgoudhaan, wespandief, wielewaal, winterkoning, witbandkruisbek, witte kwikstaart, witwangster, nachtzwaluw, woudaap, zeearend, zwarte mees, zwarte ooievaar, zwarte roodstaart, zwarte specht, zwarte stern, zwarte wouw, zwartkop, zwartkopmeeuw

Tabel V. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.10 Wet natuurbescherming

Artikel 3.10. Andere soorten		
Het is verboden om: 1. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A1, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen. 2. De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen. 3. Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B2, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttorten of te vernielen.		
Toelichting		
Het gaat bij artikel 10 om in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers. Dieren zijn opgenomen in bijlage onderdeel A1. Planten zijn opgenomen in bijlage onderdeel B2 van de Wet natuurbescherming. Voor een aantal zoogdieren, amfibieën en reptielen geldt per provincie een vrijstelling onder bepaalde voorwaarden. Dit verschilt per provincie. De betreffende soorten zijn aangegeven met een sterretje. Daarnaast is het mogelijk dat sommige provincies ook 'eigen' beschermde soorten hanteren, als aanvulling op het landelijke.		
Soorten		
Dieren	Zoogdieren	aardmuis*, boommarter, bosmuis*, bunzing*, damhart, das, dwergmuis*, dwergspitsmuis*, edelhert, eekhoorn*, egel*, eikelmuis, gewone bosspitsmuis*, gewone zeehond, grote bosmuis, grijze zeehond, haas*, hermelijn*, huisspitsmuis*, konijn*, molmuis, ondergrondse woelmuis*, ree*, rosse woelmuis*, steenmarter*, tweekleurige bosspitsmuis*, veldmuis*, veldspitsmuis, vos*, waterspitsmuis, wezel*, wild zwijn, woelrat*
	Amfibieën	Alpenwatersalamander, bruine kikker*, gewone pad*, kleine watersalamander*, meerkikker*, middelste groene kikker*, vinpootsalamander, vuursalamander
	Reptielen	adder, hazelworm*, levendbarende hagedis*, ringslang
	Vissen	beekdonderpad, beekprik, elrits, gestippelde alver, grote modderkruiper, kwabaal
	vlinders	aardbeivlinder, bosparelmoevlinder, bruin dikkopje, bruine eikenpage, donker pimpelblauwtje, duinparelmoevlinder, gentiaanblauwtje, grote parelmoevlinder, grote vos, grote vuurvlinder, grote weerschijnvlinder, iepenpage, kleine heivlinder, kleine ijsvogelvlinder, komavvlinder, pimpelblauwtje, sleedoornpage, spiegeldikkopje, veenbesblauwtje, veenbesparelmoevlinder, veenhooibeestje, veldparelmoevlinder, zilveren maan
	Libellen	beekrombout, bosbeekjuffer, donkere waterjuffer, gevlekte glanslibel, gewone bronlibel, hoogveenglanslibel, Kempense heidelibel, speerwaterjuffer
	Overige soorten	Europese rivierkreeft, vliegend hert
Planten		akkerboterbloem, akkerdoornzaad, akkerogentroost, bekierde ogentroost, berggamander, bergnachtsorchis, blaasvaren, blauw guichelheil, bokkenorchis, bosboterbloem, bosdravik, brave hendrik, brede wolfsmelk, breed wollegras, bruinrode wespenorchis, dennenorischis, dregs, echte gamander, franjegentiaan, geelgroene wespenorchis, geploide vrouwenmantel, getande veldsla, gevlekt zonneroosje, glad biggenkruid, gladde zegge, groene nachtsorchis, groensteel, groot spiegelklokje, grote bosaardbei, grote leeuwenklauw, honingorchis, kalkboterbloem, kalketrip, karthuiszanger, karwijselie, kleine ereprijs, kleine schorseneer, stijve wolfsmelk, kleine wolfsmelk, kluwenklokje, knollathyrus, knolspirea, korensla, kranskarwij, kruip-tijm, lange zonnedaauw, liggende ereprijs, moerasgamander, muurbloem, naakte lathyrus, naaldenkervel, pijlscheefkalk, roggelelie, rood peperboompje, rozenkransje, ruw pazelzaad, scherpkruid, schubvaren, schubzegge, smalle raai, spits havikskruid, steenbraam

Volgens artikel 3.31 zijn de verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, of ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden onder conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat.

Binnen de Wet natuurbescherming zijn op houtopstanden de artikelen van toepassing die zijn opgenomen in tabel VI.

Tabel VI. Bescherming houtopstanden in de Wet natuurbescherming

Artikel 4.1	De artikelen uitgezonderd artikel 4.6 zijn niet van toepassing op: a) Houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom; b) Houtopstanden op erven of in tuinen; c) Fruitbomen en windschermen om boomgaarden; d) Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar; e) Kweekgoed; f) Wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden bestaande uit wilgen en populieren; g) het dunnen van een houtopstand; h) uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: 1. ten minste eens per tien jaar worden geoogst; 2. bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en 3. zijn aangelegd na 1 januari 2013.
Artikel 4.2	1. Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten. 3. Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.
Artikel 4.3 lid 1 en 2	Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, of anderszins teniet is gegaan, draagt de rechthebbende zorg voor het op bosbouwkundig verantwoorde wijze herbeplanten van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand. De rechthebbende vervangt binnen drie jaar na de herbeplanting, bedoeld in het eerste lid, herbeplanting die niet is aangeslagen.
Artikel 4.4 lid 1	De artikelen 4.2, eerste en derde lid, en 4.3, eerste en tweede lid, zijn niet van toepassing op: het vellen van houtopstanden en herbeplanten op een wijze die is beschreven in en aantoonbaar wordt gerealiseerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode. het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel in het kader van natuurontwikkeling en -beheer
Artikel 4.5	Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van artikel 4.3, eerste en tweede lid, ten behoeve van herbeplanting op andere grond, indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels.

Bijlage 2 Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Broedseizoen

Voor het broedseizoen staat in de wet geen vaste periode. De looptijd verschilt per soort en varieert per jaar. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 augustus.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is bedoeld om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kan sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes.

